

Grundbetragtning, der gaar igennem: Saa maa de *nøjes med* den borgerlige Vielse! Altsaa man betragter den som ringere, uagtet det dog maa staa vitterligt for alle, at hvad enten man vies paa den ene eller anden Side, kristeligt eller borgerligt, skal man have alt, hvad der hedder borgerligt, i Orden, før man kan faa nogen som helst Vielse, og her er i Virkeligheden ikke Tale om en kirkelig Vielse, nej, der er Tale om en borgerlig Akt, som foregaar, før den kirkelige Velsignelse kommer til. Derfor forstaar jeg slet ikke den Tankegang.

Og naar det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (Lohmann) siger, at det Krav, der er stillet om Indførelse af en tvungen borgerlig Vielse, ikke er et Livets Krav, men en Doktrin, saa forekommer det mig, at man med fuld Føje og fuld Ret kan sige til dem, der staa paa den Side, at de kæmpe for at opretholde en Indbildning i Stedet for Virkeligheden, og det synes jeg ikke, Befolkningen i al Almindelighed kan være tjent med. Jeg haaber, det maa lykkes Regeringen at gennemføre denne Sag, men lykkes det ikke at gennemføre den, vil jeg i alt Fald haabe, at Regeringen og Flertallet maa staa fast paa, at der intet sker i denne Sag, før vi faa obligatorisk borgerligt Ægteskab. Jeg vil støtte Regeringen i denne Sag saa længe, det er mig muligt.

K. Bjerre: Jeg havde oprindelig ligesom den højttærede Justitsminister tænkt, at der ikke her i Dag skulde være ført nogen egentlig indgaaende Debat om dette Spørgsmaal, da det har været drøftet saa grundigt her tidligere, og derfor fattede jeg mig i mit indledende Foredrag i den størst mulige Korthed. Jeg holder fremdeles fast paa, at der aldeles ikke er nogen Grund til at komme dybt ind paa den principielle Debat, og jeg skal derfor fatte mig saa kort som muligt. Men jeg bliver vel nødt til — det haaber jeg, ærede Medlemmer ville indrømme, skønt Tiden gaar — at sige nogle enkelte Ting til de ærede Medlemmer, som have talt mod det Standpunkt, jeg indtager.

Først er der det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe). Jeg forstod ikke fuldt, hvad det ærede Medlems Standpunkt var, men han sigtede dog vist nærmest til, at vi skulde prøve en Løsning paa Valgfrihedens Grund, idet han antydede, at der maatte kunne findes en fyldestgørende Løsning ad Valgfrihedens Vej. Det er i Virkeligheden det, man aldrig har kunnet antyde, og nu har man dog her drøftet Spørgs-

maalet, og Landstinget har ligeledes drøftet det meget omhyggeligt, — meget længe i hvert Fald —, og er kommet her med denne § 2, der, som jeg har vist, aldeles ikke løser Spørgsmaalet. Den samme Konflikt mellem det religiøse Standpunkt og Lovhjemmelen kan fremdeles komme, og de kunne staa ganske lige saa uløselige lige overfor hinanden som før. Indtil jeg ser en Løsning ad Valgfrihedens Vej, som virkelig giver Frihed og Ret til begge Sider, tvivler jeg paa, at den kan findes, jeg har aldrig set den nogensinde, og jeg tror ikke, at den kan findes.

Det ærede Medlems øvrige Indvendinger mod det Forslag, som Folketinget tidligere har vedtaget, skal jeg ikke komme dybt ind paa. Det ærede Medlem sagde, at det var urigtigt, at Præsten ikke maatte være Ægteskabsforstander. I og for sig burde jeg maaske ikke holde med en saadan Bestemmelse, hvorefter Præsten skulde indtage en Undtagelsesstilling og være udelukket fra et saadant Tillidshverv, men det forekommer mig dog, at Grunden til, at denne Bestemmelse er indsat i Lovforslaget, er berettiget, idet Grunden jo nemlig maa være, at man har villet undgaa, at Folk, naar de først vare forpligtigede til at gaa op til Præsten for at faa den juridiske Side af Sagen ordnet, derved skulde blive underlagt et moralsk Tryk i Retning af at maatte tage kirkelig Vielse bagefter.

Naar det ærede Medlem i øvrigt sagde, at det, at der skulde underskrives en Formular, inden Ægteskabet kunde indgaa, vilde forhindre f. Eks. Folk, der ikke kunde skrive, i at indgaa Ægteskab, saa forstaar jeg slet ikke det ærede Medlems Standpunkt, for saa skulde en saadan Mand ogsaa være forhindret i at sælge sin Gaard eller foretage en anden juridisk Handling. Vi have jo den Udvej, at man kan skrive med ført Pen, og den Fremgangsmaade vil selvfølgelig kunde bruges ved dette Dokument som ved ethvert andet. Naar det ærede Medlem søgte at mistænkeliggøre den almindelig borgerlige Ægteforening ved at sige, at det var en tysk Indretning, kan jeg i al Almindelighed være enig med det ærede Medlem i at citere Grundtvigs Ord, at al vor Fortræd er tysk, men jeg kan ikke være med til just at sige, at enhver Ting, der kommer fra Tyskland, derfor absolut skal være gal. Jeg antager netop, at Tyskerne have en vis Styrke i Klarhed; og derfor er det ikke noget særlig underligt, at netop et Forslag, som udtrykker Klarhed, som lægger enhver Ting paa sin Plads, kan komme